

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 110/2023

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄

Συνεδρίαση της 25^{ης} Οκτωβρίου 2023

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Βασιλική Τύρου, Βασίλειος Κορκίζογλου, Αναστασία Ζαφειριάδου, Θεόδωρος Ράπτης, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Μαρία Δεληγιάννη, Μαρία Μπασδέκη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αγγελική Βερροπούλου, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτ. 61561/23.06.23 έγγραφο του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, της Διεύθυνσης Υποστήριξης Ανθρωπίνου Δυναμικού και Υπηρεσιών (Τμήμα Ι).

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται εάν: α) μετά τη σύσταση της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», σύμφωνα με το άρθρο 102 του ν. 4808/2021 (Α΄ 101) και την έναρξη λειτουργίας της Αρχής αυτής, η Σ.Κ., η οποία απασχολήθηκε από 08-03-2007 έως 07-09-2008 και από 03-12-2008 έως και 03-06-2010 σε υπηρεσία του τότε Υπουργείου Εργασίας (και νυν υπηρεσία της ως άνω Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας) και πιο συγκεκριμένα στη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής – Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Ελευσίνας του πρώην Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) μέσω συμφωνητικών συνεργασίας στο

πλαίσιο προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage) του Ο.Α.Ε.Δ., και συνέχισε να παρέχει τις υπηρεσίες της στην ίδια Υπηρεσία δυνάμει της με αριθμό 6920/2010 απόφασης ασφαλιστικών μέτρων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, θα εξακολουθήσει να παρέχει τις υπηρεσίες της στην προαναφερθείσα Διεύθυνση της ανωτέρω Αρχής (πρώην Σ.ΕΠ.Ε) η οποία, μέχρι σήμερα, αποδέχεται μεν, τις προσφερόμενες υπηρεσίες της, χωρίς ωστόσο, να τις καταβάλλει αποδοχές ή θα πρέπει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (ήδη Κοινωνικής Ασφάλισης), ως διάδικος στην ανωτέρω δίκη, να αποδεχτεί από τούδε και στο εξής τις υπηρεσίες αυτής (και μάλιστα σε διαφορετική θέση εργασίας και διαφορετικό τόπο εργασίας από τον υφιστάμενο); και β) από 01.02.2023 που ανέλαβαν τη διαχείριση των οικονομικών θεμάτων της Επιθεώρησης Εργασίας οι οικείες υπηρεσίες της νεοσύστατης αυτής Αρχής, και στο εξής, και μέχρι την τελεσίδικη κρίση της εριζόμενης εργασιακής σχέσης, οι αποδοχές της Σ.Κ. θα καταβάλλονται πλέον από την εν λόγω Αρχή ή το Υπουργείο, το οποίο τις κατέβαλε έως και την ανωτέρω ημερομηνία;

.....

Στο παραπάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, Τμήμα Στ', γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το υποβληθέν ερώτημα της υπηρεσίας, καθώς και από τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό:

1. Η ερωτώσα υπηρεσία εκθέτει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«α) Η ενάγουσα Σ.Κ. απασχολήθηκε (από 8-3-2007 έως 7-9-2008 και από 3-12-2008 έως 3-6-2010) σε υπηρεσία του τότε Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (και νυν υπηρεσία της Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρησης Εργασίας) και συγκεκριμένα στη Δ/ση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής- Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Ελευσίνας, μέσω συμφωνητικών συνεργασίας στο πλαίσιο προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας (stage) του Ο.Α.Ε.Δ. Κατόπιν λήξης της συμβάσεώς της, η ενάγουσα άσκησε την με Γ.Α.Κ. 122980/2010 αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αίτημα την προσωρινή αποδοχή της εργασίας της και την καταβολή των νομίμων αποδοχών της έως τη συζήτηση της κύριας αγωγής της. Επί της ως

άνω αίτησης εκδόθηκε η υπ' αριθ. 6920/2010 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δυνάμει της οποίας το Υπουργείο υποχρεώθηκε «[..]να αποδέχεται προσωρινά τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες των αιτουσών (.....), καταβάλλοντας τις αντίστοιχες αποδοχές τους, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ασκηθείσας κύριας αγωγής τους κατ' αυτού».

2. Σημειώνεται, ότι, με τη με αριθ.6920/2010 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Ασφαλιστικών Μέτρων), κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι, ενώ η Σ.Κ. προσλήφθηκε από τον ΟΑΕΔ στα πλαίσια του προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας ανέργων, πραγματικός εργοδότης αυτής, καθ' όλη τη διάρκεια απασχόλησής της ήταν το Ελληνικό Δημόσιο το οποίο την τοποθέτησε σε φορέα αυτού, και δη στο Σ.ΕΠ.Ε. Ειδικότερα πιθανολογήθηκε ότι η Σ.Κ. απασχολήθηκε από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) από 08-03-2007 έως και 07-09-2008 και από 03-12-2008 έως και 03-06-2010, στην ειδικότητα της διοικητικής υπαλλήλου. Τα καθήκοντά της ήταν η γραμματειακή υποστήριξη, η τήρηση πρωτοκόλλου, η διεκπεραίωση οικονομικών θεμάτων, η συλλογή και επεξεργασία στατιστικών στοιχείων, η διεκπεραίωση αλληλογραφίας, η χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή καθώς και η δημιουργία εγγράφων. Επίσης, το δικάσαν δικαστήριο έκρινε, ότι, η Σ.Κ. κάλυψε πάγιες και διαρκείς ανάγκες του Ελληνικού Δημοσίου, προσερχόμενη στα καθήκοντά της καθημερινά σε συγκεκριμένο ωράριο, όπως και οι μόνιμοι υπάλληλοι αυτού, η δε πραγματική φύση απασχόλησης αυτής, ήταν αυτή της εξαρτημένης εργασίας. Συναφώς έχει εκδοθεί η με αριθ. 156/2011 Γνωμοδότηση του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ. με την οποία το Τμήμα γνωμοδότησε ότι, σε συμμόρφωση με την προαναφερόμενη απόφαση, η Σ.Κ. θα απασχολείται με το ίδιο καθεστώς και ωράριο που είχε πριν τη λήξη του προγράμματος εργασιακής εμπειρίας ανέργων και δε θα καταρτισθεί νέα σύμβαση ορισμένου χρόνου.

3. Εν συνεχεία, με τη με αριθ. 1381/2013 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών (Τμήμα Εργατικών Διαφορών) απορρίφθηκε, κατ' αρχάς, το αίτημα του Ελληνικού Δημοσίου περί ανάκλησης της με αριθ. 6920/2010 απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων του Μ.Π.Α., και περαιτέρω αναγνωρίστηκε ότι η ενάγουσα συνδέεται με το Ελληνικό Δημόσιο με σύμβαση εξαρτημένης

εργασίας αορίστου χρόνου, καθώς επίσης και ότι η απόλυσή της είναι άκυρη και υποχρεώθηκε αυτό να την απασχολεί στη θέση, ειδικότητα και με τις αποδοχές που αντιστοιχούν εκ του νόμου στην υπηρεσιακή ένταξη και εξέλιξη, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών τυπικών και ουσιαστικών προσόντων, απειλούμενης χρηματικής ποινής σε βάρος του εναγόμενου για την περίπτωση της μη συμμόρφωσής του στην απόφαση αυτή. Κατά της οριστικής αυτής απόφασης, έχει ασκηθεί η με αριθμ. καταθ. 1292/2014 έφεση του Ελληνικού Δημοσίου, η εκδίκαση της οποίας εκκρεμεί, κατόπιν αναβολών, ενώπιον του 5^{ου} Τμήματος του Εφετείου Αθηνών για τη δικάσιμο της 10.12.2024.

4. Εξάλλου, στο υπό κρίση ερώτημα, τονίζεται ότι: *«σε εκτέλεση της προαναφερθείσας υπ' αριθ. 6920/2010 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, η Υπηρεσία αποδέχθηκε τη συνέχιση της προσφοράς υπηρεσιών από την κ. Κ..., εξακολουθώντας να της καταβάλει τις αποδοχές που προβλέπονταν σύμφωνα με το προϊσχύον καθεστώς. Η ενάγουσα συνεχίζει να απασχολείται υπό το καθεστώς αυτό μέχρι και σήμερα, καθότι δεν έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της κύριας αγωγής.»*

5. Περαιτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία, στο ίδιο ερώτημα, εκθέτει τα ακόλουθα:

«...β) Με το ν. 4808/2021 (Α 101) συστάθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας», η οποία ξεκίνησε να λειτουργεί την 19/7/2022 (ΥΑ 67759/2022, Β' 3795). Σύμφωνα με την παρ. 6 του αρ.125 του Ν.4808/2021 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, μέχρι 31/1/2023 η Επιθεώρηση Εργασίας υποστηριζόταν διοικητικά και οικονομικά από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας. Από την 1/2/2023, τη διαχείριση των διοικητικών και οικονομικών θεμάτων έχουν αναλάβει οι Υπηρεσίες της Επιθεώρησης Εργασίας, ήτοι η Δ/ση Ανθρώπινου Δυναμικού και η Δ/ση Οικονομικών Υπηρεσιών.

γ) Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρ. 117 του ν. 4808/2021, το προσωπικό με σχέση δημοσίου δικαίου, ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου ή ορισμένου χρόνου ή με σχέση έμμισθης εντολής που υπηρετεί ή κατέχει οργανική θέση κατά την προηγούμενη ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας στο ΣΕΠΕ, μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας σε αντίστοιχες θέσεις της Επιθεώρησης Εργασίας. Ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας ορίσθηκε η 19/7/2022, όπως

προαναφέρθηκε. Ωστόσο, η ενάγουσα κα Κ... δεν έχει συμπεριληφθεί στην υπ' αριθμ.123867/21-12-2022 (ΑΔΑ: 6Ρ6Υ46ΜΤΛΚ-ΓΤΕ) απόφαση του Διοικητή περί τοποθέτησης υπαλλήλων στις οργανικές μονάδες της Επιθεώρησης Εργασίας. Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρ.102 του ν. 4808/2021, η Επιθεώρηση Εργασίας είναι καθολικός διάδοχος του ΣΕΠΕ για εκκρεμείς δίκες του ΣΕΠΕ, τις οποίες συνεχίζει χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους ή να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για τη συνέχισή τους.

δ) Κατά τα προηγούμενα έτη, η εν λόγω δικαστική δαπάνη καταβαλλόταν από Ειδικό Φορέα (ΕΦ) του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που αφορούσε δαπάνες της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου και όχι από ΕΦ που αφορούσε δαπάνες του ΣΕΠΕ.

ε) Από τον Ιανουάριο του 2023 και μετά, οι αποδοχές της κ. Κ... δεν καταβλήθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για τις προσφερόμενες υπηρεσίες της καθώς αυτές έγιναν αποδεκτές από την Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, η οποία απέστειλε μάλιστα βεβαίωση απασχόλησης της κ. Κ... για τον μήνα Φεβρουάριο στην υπηρεσία μας με το αρ. ΕΞ-106594-2023/12040/2-3-2023 έγγραφό της. Ωστόσο, η Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας, παρότι αποδέχεται τις υπηρεσίες της κ. Κ... δεν καταβάλλει τις αποδοχές της και απέστειλε το ανωτέρω σχετικό αριθμ. 239786/15-5-2023 έγγραφο του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» με θέμα: Ερώτημα επί εκτέλεσης Δικαστικής Απόφασης από την Επιθεώρηση Εργασίας».

Κατόπιν τούτων, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το αναφερόμενο στην «Περίληψη Ερωτήματος» της παρούσας, ερώτημα.

Νομοθετικό Πλαίσιο

6. Στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος (Α' 85/18-04-2001), όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο Α' του Ψηφίσματος της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 84/17-04-2001), ορίζεται ότι:

«Άρθρο 5

5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».

7. Στο άρθρο 1 του ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ...και άλλες διατάξεις» (Α' 274), ο οποίος εκδόθηκε σε εκτέλεση της ως άνω συνταγματικής διάταξης, ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

« Άρθρο 1

Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει.

Δεν είναι δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του παρόντος και δεν εκτελούνται οι εκτελεστοί τίτλοι που αναφέρονται στις περιπτώσεις των εδαφίων γ'-ζ' της παρ.2 του άρθρου 904 Κ.Πολ.Δ. πλην των κηρυχθεισών εκτελεστών αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων.

Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν και για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του ευρύτερου δημόσιου τομέα, τα οποία ανήκουν εξ ολοκλήρου στο Δημόσιο...»

8. Στα άρθρα 321, 322, 324, 331, 332, 682, 693, 695, 696 και 698 του Κ.Πολ.Δ. ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Δεδικασμένο

Άρθρο 321

Όσες οριστικές αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων δεν μπορούν να προσβληθούν με ανακοπή ερημοδικίας και έφεση είναι τελεσίδικες και αποτελούν δεδικασμένο.

Άρθρο 322.

1.Το δεδικασμένο εκτείνεται στο ουσιαστικό ζήτημα που κρίθηκε, αν η απόφαση έκρινε οριστικά για μια έννομη σχέση που έχει προβληθεί με αγωγή, ανταγωγή, κύρια παρέμβαση ή ένσταση συμψηφισμού. Το δεδικασμένο εκτείνεται επίσης και στο δικονομικό ζήτημα που κρίθηκε οριστικά. 2...

Άρθρο 324

Δεδικασμένο υπάρχει μεταξύ των ίδιων προσώπων με την ίδια ιδιότητα μόνο για το δικαίωμα που κρίθηκε και εφόσον πρόκειται για το ίδιο αντικείμενο και την ίδια ιστορική και νομική αιτία.

Άρθρο 331

Το δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως και αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος, αν το δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο να αποφασίσει για τα παρεμπίπτοντα αυτά ζητήματα.

Άρθρο 332

Το δεδικασμένο λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως.

Άρθρο 682

1. Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 683 έως 703 τα δικαστήρια, σε επείγουσες περιπτώσεις ή για να αποτραπεί επικείμενος κίνδυνος, μπορούν να διατάζουν ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση ή διατήρηση ενός δικαιώματος ή τη ρύθμιση μιας κατάστασης και να τα μεταρρυθμίζουν ή να τα ανακαλούν. Το δικαίωμα είναι δυνατό να εξαρτάται από αίρεση ή προθεσμία.2...

Άρθρο 693

1. Αν το ασφαλιστικό μέτρο έχει διαταχθεί πριν από την άσκηση της αγωγής για την κύρια υπόθεση, ο δικαστής που το διατάσσει, μπορεί να ορίσει, κατά την κρίση του, προθεσμία για την άσκησή της, όχι όμως μικρότερη από εξήντα (60) ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων.

2. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της παραγράφου 1, αίρεται αυτοδικαίως το ασφαλιστικό μέτρο, εκτός αν ο αιτών μέσα στην προθεσμία αυτή επιδώσει διαταγή πληρωμής.

Άρθρο 695

Η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων ισχύει προσωρινά και δεν επηρεάζει την κύρια υπόθεση.

Άρθρο 696

1. Αν κάποιος δεν έλαβε μέρος ή δεν κλήθηκε κατά τη συζήτηση αίτησης στην οποία εκδόθηκε απόφαση που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα ή μεταρρύθμισε ή ανακάλεσε απόφαση ασφαλιστικών μέτρων και έχει έννομο συμφέρον, δικαιούται να ζητήσει την ανάκληση ή την μεταρρύθμιση της απόφασης από το δικαστήριο που την εξέδωσε.2...3...

Άρθρο 698

1. Η απόφαση που διέταξε ασφαλιστικό μέτρο ανακαλείται ολικά ή εν μέρει α) αν εκδοθεί οριστική απόφαση στη δίκη για την κύρια υπόθεση κατά εκείνου ο οποίος είχε ζητήσει το ασφαλιστικό μέτρο και γίνει τελεσίδικη, β) αν εκδοθεί οριστική απόφαση που τον ωφελεί, και εκτελεστεί, γ) αν συμφωνηθεί συμβιβασμός για την κύρια υπόθεση, δ) αν περάσουν τριάντα ημέρες από την κατάργηση ή περάτωση της δίκης με άλλο τρόπο.

2. Η ανάκληση που αναφέρεται στην παρ. 1 γίνεται με αίτηση εκείνου που έχει έννομο συμφέρον, αν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής, από το δικαστήριο στο οποίο εκκρεμεί, και σε κάθε άλλη περίπτωση από το δικαστήριο που διέταξε το ασφαλιστικό μέτρο.»

9. Στο άρθρο 1 του Κώδικα των νόμων περί δικών του Δημοσίου (Διάταγμα της 26 Ιουν./10 Ιουλ.1944), ορίζεται ότι:

« Άρθρο 1

Εκπροσώπηση Δημοσίου από Υπ. Οικονομικών

1. Η ενώπιον των Δικαστηρίων εκπροσώπησης του Δημοσίου γίνεται δια του Υπουργού των Οικονομικών.»

10. Στα άρθρα 1 και 2 του ν. 3996/2011 «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις» (Α' 170), μεταξύ άλλων, ορίζονταν τα εξής:

«Άρθρο 1

Σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.)

Συνιστάται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), το οποίο υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Συνιστάται επίσης μία θέση μετακλητού Ειδικού Γραμματέα, ο οποίος προΐσταται του Σώματος αυτού (άρθρο 53 του π.δ. 63/2005, Α`98).

Άρθρο 2

Έργο και αρμοδιότητες - Ελεγκτική και υποστηρικτική δράση

1. Έργο του Σ.ΕΠ.Ε. είναι η επίβλεψη και ο έλεγχος της εφαρμογής των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, η έρευνα της ασφαλιστικής κάλυψης και παράνομης απασχόλησης των εργαζομένων, η συμφιλίωση και επίλυση των εργατικών διαφορών, καθώς και η παροχή πληροφοριών σε εργαζόμενους και εργοδότες σχετικά με τα πλέον αποτελεσματικά μέσα για την τήρηση των κείμενων διατάξεων. 2...»

11. Στα άρθρα 102, 104, 106, 117 παρ. 1 και 119 του ν. 4808/2021 «Για την προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Επιθεώρηση Εργασίας -...» (Α' 101), καθώς και στο άρθρο 125 παρ. 6 του ίδιου νόμου (όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 85 παρ. 2 του ν. 4954/2022 - Α' 136), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Άρθρο 102

Σύσταση

1. Συνιστάται ανεξάρτητη διοικητική αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία «Επιθεώρηση Εργασίας» και σκοπό τον έλεγχο της εφαρμογής της εργατικής νομοθεσίας.

2. Η Επιθεώρηση Εργασίας απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα, κρατικούς φορείς ή άλλες διοικητικές αρχές και υπόκειται σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής. 3...4...

5. Από την έναρξη λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας καταργούνται το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή, η Επιθεώρηση Εργασίας καθίσταται καθολικός διάδοχός του και υποκαθίσταται αυτοδίκαια και χωρίς καμία άλλη διατύπωση σε όλα τα δικαιώματα, απαιτήσεις, υποχρεώσεις, έννομες σχέσεις και εκκρεμείς δίκες του Σ.ΕΠ.Ε. Η Επιθεώρηση Εργασίας συνεχίζει όλες τις εκκρεμείς δίκες, χωρίς να επέρχεται βίαιη διακοπή τους και χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε άλλη ενέργεια για τη συνέχισή τους.

6. Γενικές και ειδικές διατάξεις που ισχύουν για το Σ.ΕΠ.Ε., τις υπηρεσίες και το προσωπικό του, καθώς και το προσωπικό που υποστηρίζει το έργο του, ισχύουν και για την Επιθεώρηση Εργασίας. Από την έναρξη λειτουργίας της, όπου στις κείμενες διατάξεις αναφέρεται το Σ.ΕΠ.Ε., νοείται η Επιθεώρηση Εργασίας και όπου αναφέρεται ο Γενικός Επιθεωρητής, νοείται ο Διοικητής ή το Συμβούλιο Διοίκησης της Επιθεώρησης Εργασίας, κατά λόγο αρμοδιότητας. Σε περίπτωση αμφιβολίας, νοείται ο Διοικητής...

Άρθρο 104

Λειτουργική ανεξαρτησία

Ο Διοικητής και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης της Επιθεώρησης Εργασίας, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, δεσμεύονται μόνο από τον

νόμο και τη συνείδησή τους και δεν υπόκεινται σε ιεραρχικό έλεγχο ούτε σε διοικητική εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλες διοικητικές αρχές ή άλλον δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό. Ο Διοικητής και τα μέλη του Συμβουλίου Διοίκησης απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας.

Άρθρο 106

Σχέσεις με τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

1. Η Επιθεώρηση Εργασίας δεν υπόκειται σε ιεραρχικό έλεγχο ή εποπτεία από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. 2...3...4...

Άρθρο 117

Οργανικές θέσεις

1. Το προσωπικό με σχέση δημοσίου δικαίου, Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου ή ορισμένου χρόνου ή με σχέση έμμισθης εντολής, που υπηρετεί ή κατέχει οργανική θέση κατά την προηγούμενη ημερομηνία της έναρξης λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας στο Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ίδια σχέση εργασίας στις αντίστοιχες θέσεις της Επιθεώρησης Εργασίας.

Άρθρο 119

Προϋπολογισμός

1. Οι απαιτούμενες πιστώσεις για τη λειτουργία της Επιθεώρησης Εργασίας εγγράφονται σε χωριστό ειδικό φορέα ή χωριστούς ειδικούς φορείς στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. 2...3...

4. Ο προϋπολογισμός της Επιθεώρησης Εργασίας υποβάλλεται στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μέσω της κύριας κεντρικής οικονομικής υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 54 του ν. 4270/2014.

Άρθρο 125

Μεταβατικές διατάξεις

6. Από την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας, κατόπιν έκδοσης της απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 102, στην Επιθεώρηση Εργασίας μεταφέρονται οι οργανικές μονάδες του καταργουμένου Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, που προβλέπονται στα άρθρα 41 έως 49 του π.δ. 134/2017 (Α` 168), καθώς και οι θέσεις προσωπικού, που προβλέπονται στο άρθρο 55 του π.δ. 134/2017, με τη

διάρθρωση και τις θέσεις προϊσταμένων που έχουν κατά την ημερομηνία έκδοσης της συγκεκριμένης απόφασης. Στις μονάδες αυτές, καθώς και στις θέσεις των προϊσταμένων τους, τοποθετείται το προσωπικό που μεταφέρεται σύμφωνα με το άρθρο 117, με τις ίδιες θέσεις που κατείχαν κατά την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της παρ. 4 του άρθρου 102, και των μονάδων αυτών προϊστάται ως Γενικός Διευθυντής ο υπάλληλος της παρ. 13 του άρθρου 111 του ν. 4622/2019 (Α` 133).

Μέχρι την 31η.1.2023 οι αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών (Γ.Δ.Ο.Υ.) της Επιθεώρησης Εργασίας που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 120, η διοικητική υποστήριξη και η δικαστική εκπροσώπηση της Επιθεώρησης Εργασίας ασκούνται από τις αρμόδιες οργανικές μονάδες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων δύναται να παρατείνεται το χρονικό διάστημα του προηγούμενου εδαφίου.»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

12. Από το συνδυασμό της διάταξης του άρθρου 695 με εκείνες των άρθρων 332, 693, 696 και 698 του Κ.Πολ.Δ. συνάγεται ότι, η κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων εκδιδόμενη απόφαση παράγει προσωρινό δεδικασμένο, το οποίο δεσμεύει το δικαστήριο και προβάλλεται προς απόκρουση νέας αιτήσεως μεταξύ των ιδίων διαδίκων για την ίδια διαφορά με βάση τον αυτό πραγματικό και νομικό λόγο, αλλά το προσωρινό αυτό δεδικασμένο δεν δεσμεύει την κύρια μεταξύ των διαδίκων δίκη και παύει να ισχύει από την έκδοση οριστικής απόφασης επί της κύριας δίκης (Α.Π. 1077/2008). Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των άρθρων 322 παρ. 1 και 324 του Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι το δεδικασμένο καλύπτει και την ιστορική αιτία που έγινε δεκτή από την απόφαση, υπό την έννοια των πραγματικών περιστατικών που ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης (Α.Π.1137/2006). Επίσης, η απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων είναι διαπλαστική, ακόμη και όταν υποχρεώνει σε πράξη, παράλειψη ή ανοχή, αφού η αντίστοιχη υποχρέωση είναι και πάλι αποτέλεσμα διάπλασης, καθώς δεν στηρίζεται σε αυθεντική διάγνωση της έννομης σχέσης του ουσιαστικού δικαίου (Α.Π. 618/2003).

13. Ως προς το ζήτημα της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων, μετά τη σημειωθείσα αρχικά διάσταση στη

νομολογία των Δικαστηρίων, φαίνεται να επικρατεί η άποψη ότι και οι αποφάσεις αυτές εμπίπτουν στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3068/2002 και παράγουν υποχρέωση της Διοίκησης για συμμόρφωση [(βλ. σκ. 23 της υπ' αριθ. 284/2017 Γνωμοδότησης της Β' Τακτικής Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. με παραπομπή σε ΣτΕ 1281/2016, 60/2016, 2374/2015, 2378/2015, 4436/2013, Ε.Σ. (Ι' Τμ.) 141/2012, 171/2010, 29//2007, Ολομ. Ε.Σ. της 12-1-2001, Ν.Σ.Κ. 129/2016 (Ολομ.), 5/2013, 498/2012, 61/2012 (Ατομ.), 156/2011, 481/2004 και 552/2001 (για προσωρινή διαταγή), αντίθ. Α.Π. Συμβ. 5/2015, 16/2015, 8/2013, 5/2012), επίσης αντίθετες Α.Π. Συμβ. 17/2015 και 20/2016, 14/2016]. Εκ τούτων έπεται ότι η συμμόρφωση στην απόφαση των ασφαλιστικών μέτρων συνεπάγεται τις αναγκαίες εκ μέρους της Διοίκησης ενέργειες για την εκπλήρωση των προσδιορισμένων στο διατακτικό της δικαστικής απόφασης υποχρεωτικών ενεργειών.

14. Με τη με αριθ. 6920/2010 απόφαση ασφαλιστικών μέτρων, το Ελληνικό Δημόσιο *«υποχρεώθηκε να αποδέχεται προσωρινά τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες των αιτουσών, καταβάλλοντας τις αντίστοιχες αποδοχές τους, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της ασκηθείσης κύριας αγωγής»*. Όπως προκύπτει από το δοθέν πραγματικό, το Ελληνικό Δημόσιο έχει οικειοθελώς συμμορφωθεί πλήρως προς το διατακτικό της προαναφερόμενης απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων. Ειδικότερα, η Σ.Κ. εξακολουθεί, έως και σήμερα, δυνάμει της ανωτέρω απόφασης, να παρέχει ως διοικητική υπάλληλος τις υπηρεσίες της στη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής του Σ.ΕΠ.Ε. (ήδη Ανεξάρτητη Αρχή Επιθεώρησης Εργασίας), τις οποίες υπηρεσίες άλλωστε παρείχε και προ της έκδοσης της απόφασης, ως απασχολούμενη με σύμβαση μαθητείας με καθήκοντα διοικητικού υπαλλήλου. Επίσης, η Σ.Κ. απασχολείται υπό το κανονιστικό πλαίσιο της προηγούμενης απασχόλησής της.

15. Εξάλλου, με την ανωτέρω απόφαση, το δικαστήριο διέλαβε ως πραγματικά περιστατικά που ήταν αναγκαία για τη διάγνωση της έννομης σχέσης, ότι, η Σ.Κ. είχε απασχοληθεί, στα πλαίσια προγράμματος μαθητείας, από τη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) - το οποίο χαρακτήρισε ως «φορέα του Δημοσίου» - στην ειδικότητα της διοικητικής υπαλλήλου. Κατά συνέπεια, εξυπακούεται, ότι οι *«προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες»* της Σ.Κ.

προς το Ελληνικό Δημόσιο, παρέχονται, ως απόρροια του προσωρινού δεδικασμένου της απόφασης, όχι σε οποιαδήποτε αδιακρίτως υπηρεσία του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά προς το Σ.ΕΠ.Ε.

16. Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, το οποίο ιδρύθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3996/2011, έως την κατάργησή του σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ.5 του ν. 4808/2021, με την ταυτόχρονη έναρξη λειτουργίας της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» η οποία έλαβε χώρα την 19.07.2022, αποτελούσε τον κατεξοχήν ελεγκτικό μηχανισμό της πολιτείας σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, υπαγόμενο πάντως στο νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και εκπροσωπούμενο σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κώδικα των Νόμων περί Δικών του Δημοσίου, σε όλες τις πολιτικές δίκες από τον Υπουργό των Οικονομικών. Άλλωστε, δυνάμει της σαφούς διάταξης του άρθρου 102 παρ. 5 του ν. 4808/2021, καθολικός διάδοχος του Σ.ΕΠ.Ε. έχει καταστεί η Ανεξάρτητη Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας» η οποία έχει υποκατασταθεί αυτοδίκαια σε όλες τις υποχρεώσεις, έννομες σχέσεις και εκκρεμείς δίκες του Σ.ΕΠ.Ε.

17. Περαιτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή «Επιθεώρηση Εργασίας», η οποία στερείται νομικής προσωπικότητας, εντάσσεται στο νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, όπως άλλωστε και το καταργηθέν Σ.ΕΠ.Ε. Το γεγονός ότι η Επιθεώρηση Εργασίας, ως Ανεξάρτητη Αρχή, απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και ιδιαίτερα οικονομικής αυτοτέλειας, μη υποκείμενη σε έλεγχο ή εποπτεία από οποιοδήποτε κυβερνητικό όργανο, παρά μόνον σε κοινοβουλευτικό έλεγχο, δεν αναιρεί την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου, μέσω της Ανεξάρτητης πλέον Αρχής, η οποία έχει καταστεί καθολικός διάδοχος του Σ.ΕΠ.Ε. και έχει υποκαταστήσει το Σώμα αυτό αυτοδικαίως σε όλες τις υποχρεώσεις, έννομες σχέσεις και εκκρεμείς δίκες, να αποδέχεται τις προσηκόντως προσφερόμενες υπηρεσίες της Σ.Κ. Όπως άλλωστε προκύπτει από το δοθέν ιστορικό, από την έναρξη λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας την 19.07.22, η Ανεξάρτητη αυτή Αρχή, η οποία υπάγεται στο νομικό πρόσωπο του Κράτους, εξακολουθεί, ως καθολική διάδοχος του Σ.ΕΠ.Ε., να αποδέχεται τις υπηρεσίες της Σ.Κ. Κατά συνέπεια, η «Επιθεώρηση Εργασίας», η οποία έχει οικονομική αυτοτέλεια, υποχρεούται και στην καταβολή των αποδοχών αυτής.

Απάντηση

18. Κατ'ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί των δύο σκελών του ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα ΣΤ'), γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

α) Μετά τη σύσταση, σύμφωνα με το άρθρο 102 παρ. 1 του ν. 4808/2021, της Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας», καθολικής διαδόχου του καταργηθέντος Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) - όπως ρητώς ορίζεται στην παράγραφο 5 της προαναφερθείσας διάταξης - και την έναρξη λειτουργίας της εν λόγω Αρχής την 19.07.23, η Σ.Κ. θα συνεχίσει να παρέχει ως διοικητική υπάλληλος τις υπηρεσίες της προς τη Διεύθυνση Κοινωνικής Επιθεώρησης Δυτικής Αττικής – Τμήμα Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων Ελευσίνας, η οποία πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 125 παρ. 6 εδάφ. α' του ίδιου ως άνω νόμου, ως οργανική μονάδα του καταργηθέντος πρώην Σ.ΕΠ.Ε. έχει μεταφερθεί στην Ανεξάρτητη Αρχή, υπαγόμενη σε αυτή, από την ανωτέρω ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας της.

β) Η εν λόγω Ανεξάρτητη Αρχή η οποία εντάσσεται στο νομικό πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και έχει οικονομική αυτοτέλεια, υποχρεούται στην καταβολή των αποδοχών της Σ.Κ. από 1.2.23 και έως την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, σύμφωνα με το διατακτικό της με αριθ. 6920/2010 απόφασης των ασφαλιστικών μέτρων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 7.11.2023

Ο Πρόεδρος

Χαράλαμπος Μπρισκόλας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αγγελική Βερροπούλου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.